

قطب علمی توسعه فرآیندهای پالایش گاز

دانشگاه شیراز

تاریخچه قطب علمی توسعه فرآیندهای پالایش گاز

با توجه به نزدیکی دانشگاه شیراز به ذخایر و پالایشگاه‌های گازی جنوب کشور و منطقه پارس جنوبی، «قطب علمی پالایش گاز» در دانشگاه شیراز به استناد راهکارهای اجرایی بخش آموزش عالی قانون سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران در سال ۱۳۸۰ تشکیل شده و تا سال ۱۳۹۰ به فعالیت خود ادامه داد. این قطب علمی در دوره دوم تحت عنوان «قطب علمی گاز» طی سال‌های ۱۳۹۰ الی ۱۳۹۸ مبتنی بر آیین‌نامه‌های مصوب فعالیت نمود. برای تحقق اهداف پیش‌بینی شده در سیاست‌های کلان در حوزه علم و فناوری و نقشه جامع علمی کشور، «قطب علمی توسعه فرآیندهای پالایش گاز» در دوره سوم از سال ۱۳۹۸ به منظور استفاده بهینه از ظرفیت آموزشی- پژوهشی عالی کشور و هم‌افزایی بر مبنای آیین‌نامه تشکیل قطب‌های علمی تشکیل شد. سابقه درخشان آموزشی و پژوهشی و همچنین انتخاب این قطب به عنوان قطب برتر کشوری در سال ۸۷، بستر مناسبی جهت اعتلای سطح علمی، گسترش پژوهش و تربیت نیروهای متخصص، در مقاطع کارشناسی و تحصیلات تکمیلی در رشته‌های مرتبط با صنایع گاز در این قطب فراهم آورده است.

معرفی قطب علمی توسعه فرآیندهای پالایش گاز

با توجه به امکانات و قابلیت اعضای هیأت علمی مهندسی شیمی و نفت در دانشگاه شیراز، پیشنهاد ایجاد قطب علمی گاز به وزارت علوم ارائه و پس از بررسی‌های کارشناسی، این قطب در سال ۱۳۸۵ تصویب گردید. هدف اصلی قطب‌های علمی در سطح کشور، حل مسائل و معضلات کشور از طریق رشد فناوری است.

وجود مخازن عظیم گاز در مناطق جنوبی و ایجاد تأسیسات مربوط به گاز باعث شد که قطب علمی گاز و به‌دنیال آن قطب علمی توسعه فرآیندهای پالایش گاز، کاملاً در جریان نزدیک با پالایشگاه‌های گاز و واحدهای حفاری و انتقال گاز قرار گرفته و بسیاری از فعالیت‌های علمی خود را در این راستا به کار اندازد. با توجه به حضور اعضای هیئت علمی برجسته‌ی فعال در دانشگاه شیراز و سوابق درخشان در زمینه پروژه‌های بالادستی و پایین‌دستی گاز، ارتباط با دانشگاه‌های بزرگ جهان و ارتباط و همکاری علمی با تأسیسات صنعتی مربوط به گاز در جنوب کشور، توانمندی و مزیت نسبی جهت تحقق اهداف پیش‌بینی شده در برنامه مصوب قطب علمی توسعه فرآیندهای پالایش گاز وجود دارد. همین سابقه درخشان علمی و ارتباط آن با دانشگاه‌های بزرگ جهان از جمله دلایلی بود که دانشگاه شیراز را در منطقه جنوب ایران به عنوان دانشگاه مادر مطرح نمود.

کشور ایران به دلیل دارا بودن منابع عظیم انرژی در حوزه گاز، به عنوان یکی از قطب‌های انرژی دنیا شناخته شده است. لذا دستیابی به تکنولوژی‌های بالادستی در کنار روش‌های نوین و دستیابی به دانش فنی فرآیندهای پالایش گاز مشتمل بر فرآیندهای سرچاهی (جداکننده‌های چند فازی)، آب‌زدایی از گاز طبیعی، انتقال به پالایشگاه‌های گازی، گوگردزدایی، جداسازی ترکیبات میعانی و ... به عنوان زیرگروه‌های هدف در اولویت اول در این حوزه شناخته می‌شود.

اهداف قطب علمی توسعه فرآیندهای پالایش گاز

اهداف اولیه قطب پالایش گاز که در سال ۱۳۸۵ تشکیل شد، راه‌اندازی و تجهیز دانشکده مهندسی شیمی، نفت و گاز با زیربنای ۱۸۵۰۰ متر مربع و نیز راه‌اندازی رشته‌های مهندسی شیمی (گرایش‌های پلیمر، محیط‌زیست و شبیه‌سازی کنترل)، مهندسی گاز و مهندسی نفت (گرایش مخازن و مخازن هیدروکربوری) با همکاری شرکت ملی گاز ایران بود. احداث بیش از ده آزمایشگاه جدید آموزشی- تحقیقاتی، انجام پروژه‌های تحقیقاتی نفت و گاز، اعزام دانشجویان جهت تأمین کادر علمی این دانشکده به خارج از کشور و حمایت از پایان‌نامه‌های دانشجویان تحصیلات تکمیلی، از جمله اهداف این قطب بوده و ظرفیت‌های جدیدی را به توان علمی کشور افزوده است که این مهم سبب گسترش مرزهای دانش و فناوری برای ارتقاء جایگاه علمی کشور شده است. این قطب در سال‌های ۸۷ و ۹۳ به عنوان قطب برتر علمی کشور شناخته شده و اعضای این قطب عناوینی همچون پژوهشگر برتر کشوری در سال ۸۸ و ۹۰، یک درصد دانشمندان برتر در سال ۹۷ و استاد نمونه کشوری در سال ۹۸ را به خود اختصاص داده‌اند.